www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 279. — Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 1. грудня, 1922. — VOL. XXX. — No. 279. — Jersey City, N. J., Friday, December 1, 1922. — THREE CENTS

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ! Прийміть сейчас участь в боротьбі проти польського наїзду у Східній Галичині, жертвами на Фонд Негайної Допомоги!

ОБСТРУКЦІЯ В СЕНАТІ ЧЕРЕЗ ПРОЄКТ ЗАКОНА ПРОТИ ЛІНЧІВ

ВАШІНҐТОН, 28. падолиста. — Провідники демократичної меншости в сенаті заявили нині провідникам републиканської більшости, що коли більшість буде пробувала ще далі переперти проти-лінчовий законопроєкт Дайєра, то меншість почне обструкцію і не допустить нею, щоби сенат міг застанавлятися вже над якоюнебудь другою справою.

Мимо сеї заяви сенатора Андервуда, републиканські сенатори на своїм партійнім засіданню постановили рішитися на боротьбу та далі попирати справу протисамосудного проєкту. З огляду на се рішенне більшости демократи рішили починати обструкцію, і тепер здержали всяку роботу в сенаті своїми довгими промовами. Декотрі демократичні сенатори втягнули в дебату навіть ріжні карні справи з північних стейтів на доказ, що несправедливість діється не лишень в полудневих стейтах, але й в північних.

ПІДКОПАЛИ ПРОЄКТ ДОПОМОГИ КОРАБЛЯМ В ПАЛАТІ ПОСЛІВ

ВАШІНҐТОН, 28. падолиста. — Противникам проєкта про федеральну допомогу для корабельних торговельних фірм вдалося нині завдати проєктови хто знає чи не смертельний удар, коли за їх стараннем палата послів рішила приняти постанову, що гроші на допомогу корабельним фірмам не мають бути ухвалені відразу, як се пропонував етперішний уряд, але мають бути ухвалювані кождого року з осібна.

Се рішенне буде мати фатальний наслідок для проєкта, бо ледво чи найдеться яка корабельна фірма, що захотілаби робити контракт з федеральним урядом, знаючи, що сей мусить кождого року просити конґрес о спеціяльну ухвалу про допомогу.

Мимо сього републиканські прихильники проєкту роблять все можливе, щоби переперти навіть сей обкроєний проєкт.

АҐІТАЦІЯ КЛЕМАНСА ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ ПРИБИРАЄ ВИРАЗНІЙШІ ФОРМИ

ШІКАҐО, 28. падолиста. — В своїм відчиті, виголошеним нині в Одіторіюм Жорджа Клемансо заявив, що ціль його обїздки по Злучених Державах лежить в тім, щоби переконати Америку, щоби вона вмішалася назад в европейські справи та зробила те, що вона первісно наміряла зробити.

У відповідь на закиди, зроблені йому, що ковляв він нелушно представляє Німеччину мілітаристичною, Клемансо заявив, що він готов представити факти на доказ своєї заяви. Він навів 45 случаїв, в котрих аліянтські офіцири мали віднайти в Німеччині скриту зброю і тим подібні докази німецького приготовання до війни.

СЛІДСТВО НАД ЗАПИВАННЕМ МОРЯКІВ

ВАШІНҐТОН, 28. падолиста. — Секретар (міністер) фльоти Денбі установив спеціяльну комісію для розслїду запивання жовнірів та моряків воєнної фльоти, якого докази він самий бачив на власні очи у Філядельфії.

СЛІДСТВО В СПРАВІ МАСАКРИ В ГЕРИН

МЕРІОН, Иллинойс, 28. падолиста. — Хоч в понеділок почався вже четвертий тиждень розправи проти робітників, обжалованих за участь в масакрі страйколомів в Герин, мимо сього до нині вибрано всего лишень 8 присяжних судців. Всі судді фармери. Щоби вибрати сих 8 присяжних, треба було переслухати 250 покликаних урядом кандидатів.

Мають вони судити пятьох людий, обвинених за убийство.

ЛЕГКИЙ ЗЕМЛЕТРУС В КАЛІФОРНІЇ

ГВИТІЕР, Калїфорнія, 28. падолиста. — Нині в ночи дався відчути легкий землетрус. Він не зробив ніякої шкоди.

СУПЕРЕЧКА МЕЖИ ЛІКАРАМИ ПРО ОЗНАЧЕННЯ НЕДУГИ

НЮ ЙОРК, 28. падолиста. — Серед понажних лікарів та санітарних властий міста та стейту Ню Йорку розвелася горяча лікарська дебата над тим, чи моряки норвеського корабля „Нігарістана", котрих забрано оногді до одного місцевого шпиталя яко хорих на пошесний тиф, справдї хорі на сю пошесну недугу. Богато лікарів думає, що недуга, на котру моряки хорують, а від котрої один вже навіть помер, не пошесний тиф, а непошесна тифусова горячка. Санітарні власти міста розвели докладне слїдство для рішення питання, дуже важного для здоровля міста, бо навіть цілих Злучених Держав.

НАДІЯ НА ПОЛАГОДУ НЮЙОРСЬКОГО БУДІВЕЛЬНОГО СТРАЙКУ ТА ЛОКАВТУ

НЮ ЙОРК, 28. падолиста. — Так провідники мулярської юнії, як і урядники товариства будівельних підприємців згодилися віддати до порішення мирового суду справу свого непорозуміння, котре грозила локавтом 8,000 мулярів, а котре в своїх наслідках могло потягнути перерву в роботі яких 125,000 будівельних робітників.

Після сеї угоди підприємці згодилися закинути судові старання, а робітники вже завтра вертаються до роботи.

РІДКИЙ ЮВИЛЕЙ ПРАЦІ

Карло Маріюс, що розносить почту в окрузі, в котрім положений дім Українського Народного Союза, обходив в середу в Америці рідкий ювилей: в той скінчилося йому 44 роки служби на почті. Робив він для „Вуйка Сема" все на тій самім почтовім уряді, і все в тім самім дистрикті. Богато людий, що нині вже дозрілі, він памятає ще малими дітьми. Ще кілька літ тому міг він піти на пенсію, але чуючися здоровим, він попросив уряд о продовженне йому літ служби, а починаючи 45-літ служби, каже, що як за рік буде чутися так само добре, як тепер, то попросить о ще одно продовженне.

БОРОТЬБА ПРОТИ КУ-КЛУКС-КЛЕНА

НЮ ЙОРК, 28. падолиста. — Міська рада олдерменів на своїм засіданню приняла резолюцію, одобряючу становище нюйорського мейора проти потайної орґанізації Ку-Клукс-Клена.

ЗАГАЛЬНА ПОПРАВА РОБІТ

Департамент праці в Вашінґтоні оголошує звіт поправи робіт за минувший рік, з котрого виходить, що за рік, що скінчився з кінцем жовтня 1922 року, сім промислів виказало поправу, а шість погіршенне під тим зглядом. Після сього звіту робітнича заплата мала зрости загально в усіх промислах.

ПІЗВАЛА ПОВІТОВІ ВЛАСТИ ЗА ВІДШКОДОВАННЄ

Мурінка, вдова по Вілі Алені з міста Лексинґтону, в стейті Південній Каролайні, пізвала повітову владу о відшкодованне в сумі півсовма тисяча долярів за те, що повітові урядники, заарештувавши її мужа за простріленне білого чоловіка, дозволили товпі білих відобрати собі арештанта та виконати на нім самосуд через розстрілянне.

ЛЯХИ ЗАБОРОНЮЮТЬ УКРАЇНСЬКУ ІСТОРІЮ

У Львові сконфіскувано й видано заказ розширюваня перший випуск видавництва „Живі гроби" п. з. Петро Сосенко Молодий. „Про славного українського лицаря Івана Сірка". історична розвідка з картинами.

Тут ляхи з українським письменством якраз таксамо поступають як Московські большевики.

ЛАТИНА Й ГРЕКА ТРАТИТЬ НА ПОПУЛЯРНОСТИ

Принстонський університет оголосив недавно розрахунки про своїх студентів. Виходить межи иншим з сьої статистики, що число студентів, вибираючих собі добровільно латину та греку яко предмет студій, зменчується постійно. Сього року знов число сих студентів зменчилося о 10 процент. Зате модерні мови стають з кождим роком більше й більше популярні.

СМЕРТЬ СІОНІСТИЧНОГО ПРОВІДНИКА

В Ню Йорку помер в понеділок Петро Швайцер, голова Палестинського Основного Фонду, та один з головних сіоністичних провідників.

Швайцер відомий не лише в Америці але й в Европі. Відомий був теж з того, що дав на сеоністичні цїли більше, як котрийнебудь другий Жид, бо разом коло 400,000 долярів. Родився в Балті на Україні.

СПЛЯЧА НЕДУГА ЯК ПРИЧИНА УНЕВАЖНЕННЯ ПОДРУЖА

Жена нюйорського дентиста Фіґелбавма пізвала свого мужа о уневажненне подружа на тій основі, що він, женючися з нею, скрив перед нею факт, що він мав колись так звану сплячу недугу, та ще й в час подружа терпів її наслідки.

ПОЛКОВНИК Е. КОНОВАЛЕЦЬ АРЕШТОВАНИЙ

Полковника Січових Стрільців Евгена Коновальця арешзакидом участи в акції визвольної боротьби в краю.

На почті стягають примусово на польський державний скарб.

Штайнмец, спольщений Німець, урядник почти в Добромилі стягає примусово від кождого, хо приходить з якимнебудь ділом на почту, гроші на срібло для польського державного скарбу. Стягає так, що бере вищу оплату, не питаючися навіть інтересованого, чи він хоче давати на скарб.

КОРАБЕЛЬ БЕЗВЛАДНИЙ ПРОТИ ВІТРУ В ПОРТІ

В пятницю приїхав до нюйорського порту корабель „Мавретанія", належачий до лінії Кунард. Підчас подорожи з Европи кораблеви зіпсулася одна шруба. Наслідком сього був чувся просто безсильним навіть проти зовсім несильного вітру та морської струї, що дається чути в ріці Гудсоні. Ніснайцять лодок, що впроваджували до порту, не богато могли помогти повертати великаном. Наслідком сього корабель з розгоном влетів на причал, розбиваючи своїм передом надбережну будову та роблячи шкоду на кількасот долярів. Заряд корабля каже, що се ще не така велика втрата, бо вона є просто нічим в порівнанню з коштами направи корабельної шруби, що будуть виносити коло 100,000 долярів.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД УРЯДУ ЗЛОМАННЯ КУ-КЛУКС-КЛЕНА

Сенатор з Месечузетс Волш віднісся до президента Гардінґ з просьбою ужити сили федерального уряду для зломання потайної орґанізації Ку-Клукс-Клена.

ЗУСИЛЛЯ ПОСТАВИТИ МОСКОВСЬКИЙ ТЕАТР В АМЕРИЦІ

Американські Росіяни вже від давна заходяться коло основання заведення постійного російського театру в Америці. Мимо кількох невдачних спроб не покидають зусиль, і ось сими днями має виступити в Ню Йорку з першими виставами російський театр „Мініятюр". Перше представленне буде він давати в Українськім Народнім Домі на Шестій улиці. Після звичайного пляну таких театрів в Росії, де такі театри „Мініятюр" добули собі небувалу популярність, програма вечера складається з дуже ріжнородного репертуару, бо кромі короткої штуки ще йдуть придабанки на теми дня, співи, танці і т. д. У вечерах беруть участь не лишень московські, але й українські артисти та артистки. Сї виконують пісні та танці.

АНГЛІЯ НЕ ДАВТЬ ГРЕЦІЇ ПОЗИЧКИ

ЛОНДОН, 28. падолиста. — В тутешніх урядових кругах запевняють, що Англія відмовиться дати Греції позичку.

НІМЕЧЧИНА ЗАВОДИТЬ ТВЕРЕЗІСТЬ, ОЩАДНОСТЬ І СКРОМНІСТЬ

БЕРЛІН, 28. падолиста. — В німецькому парляменті буде небаром внесений проєкт закона, який заборонить пиятику і марнованне пожиня та наложить обмеження на танці.

ВИЙШЛА З ДРУКУ ДАВНО ОЧІКУВАНА

НОВА РАХУНКОВА КНИЖОЧКА

З інформаціями в українській мові з додатком других цікавих відомостий

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення посилайте разом з грішми на адресу:

„SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

В ГРЕЦІЇ РОЗСТРІЛЯНО 5 МІНІСТРІВ І ОДНОГО ГЕНЕРАЛА

АТЕНИ, столиця Греції, 28. падолиста. — Воєнний суд засудив на смерть бувших грецьких міністрів: Гунаріса, Балтацціса, Теотокіса, Протопападокіса і Стратоса та генерала Гаджанестіса. Нині всїх їх розстріляно.

Кромі того засуджено на досмертну вязницю генералів Стратіотоса і Гуласа.

Їх засуджено на домаганне революційного комітету яко винних за невдачу грецької армії у війні з Турками в Малій Азії.

Утікшого уступившого короля Константина не суджено, бо суд признане, що одвічальним і винним є тільки правительство.

Британський посол протестував проти сього присуду, а коли обжалуваних таки засуджено і присуд виконано, він на порученне свого правительства вихав з Греції.

Також і американський посол протестував проти сього засуду.

Вгадують, що аліянти відмовлять Греції ізза того засуду всякої моральної і матеріяльної помочі.

УКРАЇНЦІ З ХОЛМЩИНИ І ВОЛИНІ ВИБРАЛИ 16 ПОСЛІВ ДО ПОЛЬСЬКОГО СЕЙМУ

ЛЬВІВ, 12. падолиста. — На Волині і Холмщині українські кандидати виступали на списку ч. 16 разом з національними меньшостями, Жидами і Німцями. З дотеперішніх звісток видно, що ця лїста віднесла блискучу побіду, — на Волині здобула всї 16 мандатів, на Холмщині також заняла одно з перших місць.

Українськими послами з Волині і Холмщини вийшли найбільш свідомі й активні громадяни, відомі робітники на культурному й економічному полі. На основі вісток з Волині, не вповні ще провірених, можемо подати їх імена:

Округ 25 (Біла-Володава-Радин): 1) Степан Маківка.

Округ 26 (Холм-Люблин): 2) Павло Васильчук (молодший), політичний і культурний діяч з Холма.

Округ 56 (Ковель-Володимир Вол.): 3) Самійло Підгірський, адвокат; 4) Марко Лупкевич, агроном і письменник з Ковля, співробітник „Діла" і „Свободи"; 5) Василь Комаревич, учитель з Володимира; 6) Пирогів, лікар з Ковля.

Округ 57 (Луцк-Рівне) 7) Юрко Тимощук, 8) Андрій Пащук, 9) Хома Приступа, редактор „Українського Життя"; 10) невідомий.

Округ 58 (Кременець-Дубно): Мабуть 11) Чучмай, 12) Павлюк, 13) і 14) невідомі.

З державного списка 15) Александер Васильчук (старший), голова Холмського Комітету; 16) Яків Войтюк, редактор „Нашого Життя" в Холмі.

Разом Волинь і Холмщина дали шістнайцять вибраних, певних українських діячів.

НА ВОЛИНІ НЕ ВИЙШОВ ДО СЕЙМУ АНІ ОДИН ПОЛЯК МИМО СТРАШНОГО ТЕРОРУ

ЛЬВВІ, 12. падолиста. — В Холмщині пройшли українські кандидати по слїдуючих округах: Біла Підляска — 1, Люблин — 1, Замовте — 1, Красний Став — 1. По волинським округам — ковельському, рівенському й луцьком у— пройшло 12 українських кандидатів. В звязку з тим, що на Волині не пройшов ні один Поляк й що польська преса підняла з приводу того великий лемент, на Волинь виїхала спеціяльна урядова комісія для розслїду переведення виборів. Польська преса сподівається, що волинські вибори будуть уневажнені.

На Волині і Холмщині в звязку з виборами переведений ряд арештів. Дня 4. листопада в с. Теслугові, Дубенського пов., арештований кандидат до сейму списку ч. 16. Антін Камінський; того дня в м. Берестечку, Дубенського пов., арештовано інструктора списку ч. 16. Федора Ворончецького; в самий день виборів в с. Тростянці, Дуб. пов., арештовано сел. Стрільчука, члена обводової комісї. В м. Замості, на Холмщині переведено ревізію в кватирі українського кандидата до сейму Скрипи. Забрано передвиборчу літературу й 400 примірників газети „Наше Життя". Арештовано кандидата Дашука. Ціла людність в Замості стероризована поліцією.

ВЖЕ Й ВИБРАНОГО ПОСЛА ЛЯХИ АРЕШТУЮТЬ

ЛЬВІВ, 12. падолиста. — З Ковеля, на Волині, повідомляють телеграфічно, що ляхи там арештували Марка Лупкевича, відомого українського діяча, вибраного тому тиждень послом до польського сейму у Варшаві.

МОСКВА ЗМУШЕНА УСТУПИТИ ПЕРЕД НАЦІОНАЛЬНИМИ РЕПУБЛИКАМИ НА ЗЕМЛЯХ БУВШОЇ РОСІЇ

БЕРЛІН, 28. падолиста. — В проїзді до Лозани був тут Крісто Раковський, голова большевицького „совнаркому" на Україні, котрий сказав, що Росія має змінити свою політику на зїзді совєтів 20. грудня с. р.

Після нового пляну — казав Раковський — Московщина, Україна, Білорусь, Кавказ, Грузія, Вірменія й Азербайджан мати-муть свою власну владу і ДО ПЕВНОЇ СТЕПЕНИ мотимуть вирішувати справи, не питаючись Москви.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: ПЕРЕДПЛАТА
Three cents the copy. Поодиноке число три центи.
One year ....$ 7.00 На рік ....$ 7.00
Six months ....$ 3.75 На пів року ....$ 3.75
Three months ....$ 2.00 На три місяці ....$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates. В Джерси Сити і заграницею.
One year ....$10.00 На рік $10.00
Six months ....$ 5.00 На пів року ....$ 5.00
Three months ....$ 2.75 На три місяці ....$ 2.75

При зміні адреси вносить 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Год. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

В ЛЯЦЬКОМУ ПЕКЛІ НА УКАТНСЬКІЙ ЗЕМЛІ.

Сі слова може найяркійше говорять про те, що нині терпить Галицька Україна, під обухом ляцького наїзника.

СІ ЩОДЕННІ БЕЗУПИННІ МУКИ, які український нарід терпить під ляцьким наїздом в нашій Галичині, се дійсне ПЕКЛО НА ЗЕМЛІ.

Горстка ляхви зробила страшне пекло для чотирох міліонів Українців.

З ласки аліянтів і бувшого американського правительства Вилсона весь український нарід у Східній Галичині терпить середновічні тортури, яких не терпіять в жадних державах навіть винні засудженці.

Наші браття в Галичині кождого дня рано встаючи і вечером лягаючи, бачать одно тільки море лячних терпінь всіх Українців од краю до краю рідної землі. Чи глянуть вони на рідні села і міста, чи розмовляють між собою, чи читають свої газети або ворожі, — скрізь бачать одно тільки пекло: муки Українців з рук ворога-наїзника.

До нас про се приходять вісти з українських газет і з приватних листів.

І то лише частина тих вістий приходить. Ляхва заборонює українські газети; конфіскує вісти і свобідну думку; убиває всяку змогу праці, науки, організації, поступу, навіть звичайнійского інформовання.

Львівський український дневник „Діло", який недавно відновлено, знова ляхи заборонили дня 3. с. м., перед самими ляцькими виборами до ляцького „сейму" у Варшаві. В часі тих виборів не було українського дневника. Аж до 8. с. м. галицькі Українці не мали вістий, що творилися по цілому краю. Аж 8. с. м. львівський тижневик „Свобода" зачав виходити щоденно і сповняти службу „Діла".

У першому виданню львівської щоденної „Свободи" на вступі подали Українці збірку кримінальних злочинів ляхви над Українцями в часі її „виборів" у нападений Галичині.

Але і се ляцький прокуратор сконфіскував.

З цілої сеї заяви осталось лише осьцо:

В останнім часі ті відносини дійшли до крайного напруження. Польська влада в одному тижні перевела масові арешти у Львові та по всіх містах і селах краю, заповняючи вязниці тисячами жертв — мущин і жінок, професорів, учителів, адвокатів, лікарів, інжинерів, священиків, студентів, ремісників, робітників, міщан і селян, людий усякого стану і віку, НАВІТЬ МАЛОЛІТНЮ ШКІЛЬНУ МОЛОДЬ. Число арештованих є кілька тисяч, не вчисляючи тих, що знаходяться у польських вязницях з давнійшого часу. Арештованим не подається мотивів увязнення; безправно тримається їх без переслухання цілими тижнями, в холоді і голоді; поліційні і вязничні власти допускаються ріжних надужить над вязнями, навіть побоїв і проливу крови, як се стверджено протоколами свідків.

За вірність поданих тут подій ручимо своїми підписами.

Львів, дня 5. листопада 1922 р.

Др. Григорій Хомишин,
епископ станиславівський.

Йосафат Коциловський,
епископ перемиський, самбірський, сяніцький.

Александер Лешкович-Бачинський,
генеральний вікарій архідієцезії львівської.

Юліян Романчук,
б. віцепрезидент австрійського парляменту і б. голова українського парляментарного клюбу.

Др. Володимир Бачинський,
б. посол до австрійського парляменту, голова Народнього Комітету і Міжпартійної Ради.

Др. Лев Бачинський,
б. посол до австрійського парляменту, голова радикальної партії.

Олександер Барвінський,
б. член Палати Панів в австрійськім парляменті, голова християнсько-суспільної партії.

Але і сих декілька слів, що оставив ляцький прокуратор несконфіскованих, свідчать дуже вимовно про те, що тепер твориться в нашому краю.

А підписи під заявою показують, що там ЗЄДИНИВСЯ ВЕСЬ УКРАЇНСЬКИЙ ЗАГАЛ у спільній боротьбі, спільній спільними терпіннями, проти спільного ворога — ляха.

Вони всі як одна громада, як одна родина. І ті, що в ляцьких кайданах у мурах, і ті що в тих кайданах поза мурами.

Вони ідуть кровавим шляхом. Але ідуть. Ідуть вперед.

Ах, чинили тільки правда одна.

Але і їх браття в Америці і в Канаді повинні теж бути за ними.

ДВАЙЦЯТЬ ТИСЯЧ ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНЦІВ В ПОЛЬСЬКИХ ВЯЗНИЦЯХ.

ЗАКРИТТЄ „ДІЛА".

(Від власного кореспондента).

Від кількох тижнів львівське „Діло", одинокий український щоденний часопис в Галичині, представляло цікавий вид, якого не має ніякий инший часопис в світі.

Цілі сторінки задруковані списом арештованих Українців по цілім краю.

ДНЯ 3. ПАДОЛИСТА ВИЙШЛО ОСТАННЄ ЧИСЛО „ДІЛА"; ПОЛЬСЬКІ ВЛАСТИ ЙОГО ЗАБОРОНИЛИ.

ВІД 8. ПАДОЛИСТА ДОТЕПЕРШНИЙ ТИЖНЕВНИК „СВОБОДА" ПОЧАВ ВИХОДИТИ ЯК ЩОДЕННИЙ ЧАСОПИС.

Чи на довго?

В „Свободі" знов те саме, що в „Ділі": цілі сторінки з іменами арештованих в цілім краю.

Хто знає Галичину, той при читанню тих списів має цікаве враження.

Всі імена, які він колись знав, з якими стрічався, з якими разом працював, — всіх їх тут знайде, в польських вязницях.

Підчас моєї 20-літньої публіцистичної і громадянської праці в Галичині мені довелося познакомитися особисто або з імени зі всіми, хто брав якунебудь участь у громадянськім життю. Тепер всіх їх віднаходжу в тих списах.

Старих людий, які вже тоді були заслуженими діячами, коли я тільки вступав у громадське життє. Старших від мене, які в той час вже вибивалися на верх. Моїх ровесників, товаришів шкільної лавки. Молодших від мене, яким я був старшим товаришем у громадській праці. Ще молодших. І наймолодших, майже ровесників моїх дітий.

Священики, адвокати, лікарі, учителі, урядовці, студенти університету, ученики ґімназій, старі й молоді селяни, — всіх обняли страшні мури польських вязниць, бо всі вони добрі сини Матери-Україні.

Є їх уже в польських вязницях до двайцять тисяч і все збільшується їх число.

Держать їх в як найгірших умовах. При арештуванню бють, заковують в кайдани, обдирають з одіжи, гонять милями пішки, кидають в холодні й вогкі мури, морять голодом, знущаються, тортурують.

А польська преса кожде арештуванє зустрічає ревом радости.

Пригадуються описи з римських часів, коли римська влада засуджувала перших християн на пожерте дикими звірами. Християн виганяли на арену і пускали на них диких, голодних, розлючених звірів. Звірі кидалися на Християн, а товпа, що приглядалася сьому видовищу, вила з радости.

Так реве з радости польська преса на відомість про нові арештування.

І чим хтось висше стоїть в українськім громадянстві, чим більше заслужений, тим голоснійший той рев радости.

Один примір:

В сих днях арештовано у Львові **Евгена Коновальця,** отамана Січових Стрільців, які вславилася в боях на Великій Україні, обороняючи Центральну Раду шеред большевиками, а потім зводячи бої з большевиками за Директорії.

Винниченко, голова Директорії, говорив, що таке військо, як Січові Стрільці, трапляється в історії народу раз на сто літ.

Після Камянецької катастрофи в осени 1919 р. корпус Січових Стрільців, не хотячи йти ані до Денікіна ані до большевиків ані до Поляків, розвязався.

Січові Стрільці вернули до краю і кождий заняв своє місце в громадянстві.

Отаман Коновалець жив від року у Львові, займаючися правничими студіями і просвітно-організаційною працею.

Тепер, коли його арештовано, польська преса просто щаліє з радости, гоосячи, що в його особі попав у польські руки начальний командант усіх українських боєвих організацій, які так по геройськи боролися з польськими окупантами.

І такий рев радости лунає при кождім арештуванню. Рев радости і крик: **„На шибеницю їх!"**

В Галичині за мало вязниць, щоби помістити всіх арештованих.

Тому вивозять їх знов до таборів для інтернованих, до тих прокляятих таборів смерти, в яких, почавши від 1919 р., поконали тисячі і тисячі Українців. Тепер на їх місце Поляки присилають нові жертви.

А польська преса, польське громадянство ликують.

Двайцять тисяч арештованих, — чи знаєте, що се значить?

Коли приняти, що Українців у Галичині є чотири міліони, то се значить, що **на кожду тисячу українського населення є пять арештованих.**

А треба тямити, що населенне складається не з самих дорослих людий, а з дітий, недорослих, парнів, немічних. Скільки буде на одну тисячу дорослих, а з тих скільки займається громадськими справами? Маючи се на увазі, зрозуміємо, що значить двайцять тисяч арештованих. **Се — цвіт народу, його інтелігенції, його провідників, його діячів.**

Скільки з них піде під наглий суд і на шибеницю, скільки на довголітню вязницю, скільки помре у вязницях і таборах смерти, скільки на все втратить здоровлє?

Так Польща' винищує український нарід, так хоче стерти з української землі її українське лице.

В новійшій історії є се одинокий примір такого варварського винищування народу його ворогом.

І подумати, що се діється тому, бо державн антанти не хотіли признати державної незалежности Галичини, а не знаючи, що з сим українським краєм зробити, віддали його тимчасово під окупацію Польщі.

Треба се ясно сказати: Коли Польща таким страшним способом винищує український нарід Галичини, то вина за се паде в першій мірі на Вільзона Лойда Джорджа, Клемансо й Орлянда, на ту Раду Чотирох, що своїм рішенням віддали Галичину під польську окупацію, і на пізнійші правительства держав антанти, які, маючи і право і обовязок рішити долю Галичини, спокійно приглядаються, як Польща робить з сього українського краю одно велике кладовище, вкрите шибеницями і трупами.

Щож, як в 1919 р. Вільзон, Лойд Джордж, клемансо й Орляндо ждали, аж доки Польща, діставши від них армію Галлера, не завоює Галичини, а тоді рішили, що Галичина має остати під польською окупацією, — так може й тепер держави антанти ждуть, аж Польща винищить весь український нарід, а тоді рішать, що Галичина має остати під Польщею, бо в ній нема Українців. Нема — бо Польща винищила!

Про сей злочин, який сповняє Польща на українськім народі в Галичині, і про злочин держав антанти, які спокійно дивляться на винищуванє українського народу Польщею, треба кричати на цілий світ.

Чейже збудиться совість світа і не дозволить польським катам винищити чотири міліони українського народу в Галичині!

Прага, 11. падолиста, 1922.

Д-р Михайло Лозинський.

ЩАСТЄ І ГОРЕ.

Пурпуром сонечко сходить,
Пурпуром криється в морі;
Так будь і ти все спокійний
В щасті і горі.

Іван Франко.

З ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ.

Свято чеської революції в Ужгороді.

Чеське громадянство дуже торжественно та з великим накладом сил святкує роковини чеської революції дня 28. жовтня. Те саме відноситься й до Підкарпатської Руси. Тут рік-річно передвісім в Ужгороді, а також по всіх більших осередках чеське урядництво враз із місцевими рускими силами уряджують святочні обходи, вистави, концерти й т. д.

І цього року в Ужгороді приготовила міжпартійна рада величаве свято. Дня 27. вечером відбулася в міському театрі святочна академія. Взяли в ній участь 3 орхестри (капанської „фільгармонічне товариство" — „чеський „музичний союз", що працює разом із „Просвітою" —та військова орхестра), 4 хори та всякі солісти. „Фільгармонічне товариство" співало своїм хором та з власною орхестрою тяжку композицію „Буря" Гайдена. Це була найслабша точка концерту. Замітне, що співав хор „Руського театру товариства „Просвіта" разом із хорами „Сокола" та „Словенскої Матиці" — і то на їх бажання — молитву „Владико неба і землі" із „Запорожця за Дунаєм". Так само на бажання чеського громадянства співали солісти пані Дівничева й п. Сайко дует із „Запорожця". Співучасть хору й солістів „Руського Театру" додала дуже богато поваги святоні.

Слід згадати, що за участь в таких святах чеське громадянство дуже вдячне.

Збори комітету допомоги українським збігцям в Ужгороді.

Дня 1. падолиста відбулися в Ужгороді чергові загальні збори комітету допомоги українським збігцям в Ужгороді. Комітет складається з самих українських еміґрантів та має своїм завданнєм іти з матеріяльною й моральною допомогою українським збігцям із усіх українських земель. Комітет оподатковує українську еміґрацію та в той спосіб має до розпорядимости фонди на допомоги людям, яких загальне наше лихоліття кине аж сюди без жадних засобів до життя.

По приняттї звіту діяльности комітету збори в числі коло 80 учасників вибрали новий виділ, до якого ввійшли: Вас. Струк, голова; Михайло Біличенко й Гнат Стефанів; заступники голови; Антін Дівнич, секретар; Августин Циганик, скарбник; члени др. Володимир Бирчак, Мих. Велигорський, Ольга Приходькова.

Комітет має секції — збірок, учительську, жіночу, забавову.

Збори „Просвіти".

Дня 2. падолиста відбулися заг. збори товариства „Просвіта". Приїхали заступники філій і читальнь. По рефераті Творідла „Просвіта й народне господарство" та о. Василя Ляря „Як оживити читальню" приняли збори зміну статута в напрямі поширення діяльности товариства на цілу чехословацьку республику.

Дальше поручили збори виділови, щоби взявся попри освітну й організаційну роботу за працю коло економічного двигнення руського населення.

Вкінці поручено виділови поробити всі старання у властий, щоби усунути хаос в середньому шкільництві, щоби там не затуманювано дітей московською мовою.

До нового виділу вибрано: Голова (в третє) др. Юлій Бращайко, заступник о. дир. Августин Волошин, секретар др. Іван Панькевич, скарбник о. проф. Михайло Дутка, контрольор Мирон Стрийський, господар о. проф. Віктор Желтвай, бібліотекар др. Володимир Бирчак, члени: о. др. Василь Гаджега, др. Микола Долинай, Микола Творидло, Степан Ключурак, Константин Грабар.

Збори вислали привітну телеграму през. Масарикови й міністрові шкільництва Бехине.

„Патронат".

Недавно одбулася в ужгородському жупанаті анкета в справі допомоги нужді та безробіттю в руських селах. Ужгородський жупан знайшов генеральний лік; нехай руські громади піддадуться під патронат богатих чеських громад, а „патрони" будуть надсилати їм одежу, харчі тощо. Присутні приняли цей проект із одушевленням. Це були майже самі Чехи. Але не згодився на таке присутний др. Михайло Бращайко. Аргументував коротко й ясно: З такого патронату реальної користи немає й не може бути, а шкоди чимало. Користи не буде, бо — як це показує наглядно примір збірки на „Народний Дім" в Ужгороді — жертвенність чеських міст майже ніяка; до того вони мають і своїх бідних. А шкода: через сподівання на чужу поміч підривається руським громадам віру у власні сили, в самопоміч, а повчається витягати руку по чужу ласку. Обовязком урядів є подбати о двигнення промислу, торговлі, просвіти — а тоді піднесеться й добробут.

Такий голос був для присутних дуже неприємним і потім навіть деякі чеські часописи бідливо писали про д-ра Бращайка, що він є противником чесько-руського зближення.

„Гніздо".

Я вже мав нагоду згадувати, що в Ужгороді старанними журпана д-ра Івана Желтвая, який також за всяку ціну хотів когось репрезентувати, заложено чисто аристократичний клюб „Гніздо". Це чисто автохтонська інституція — цебто принципіяльно не приймає кацапів та Українців, але в дійсности схиляється до кацапів. Від свого відкритта „Гніздо" не дало знаку життя. Аж тепер здобуло воно льокаль та з великою помпою й накладом грошей відкрило „гніздо". Дістало льокаль, о який старалося товариство „Просвіта", а який їй так найвищі чинники торжественно обіцяли, а який воно хотіло ужити на поміщення зібраних памяток старовини Підкарп. Руси; старалися о цей льокаль „Руський клюб", народницький, соціял-демократична партія, редакція „Руської Ниви", горожанська школа, сирітський захист дяко-учителів, товариство „Народна Торговля". — І дали його „Гніздови", яке дотепер нічого не зробило.

Комусь потрібно, щоби було ще третє касиноже руське товариство в Ужгороді, а згадані вище інституції, щоби лишили там, де й тиснуться тепер.

Богато коментарів не треба!

Що „Гніздо" не потягне довго, та що воно скоро перестане істнувати — навіть поминувши матеріяльну сторону—по своїй інертности, не тяжко предвидіти. Має воно 80 членів, що платять 20 корон річної вкладки. А довг за урядження виносить великі суми. „Гніздо" членам нічого не дасть — і поволи чередини поїдскакують. Жупан Желтвай вже тепер бігає та стягає людей до „Гнізда", але ніхто не спішиться. Не довго — він сам предвиджує той час, як лишиться голова з „Гніздом" без членів.

Отворенне „Гнізда" привитала дуже тепло „Русская Земля".

З ДНЯ.

Велика крадіж.

У Варшаві славний польський патріот Казімнерж Сеньдзімір Розвальковскі украв чверть міліона польських марок (11 долярів).

Польська влада запорядила строгу стежу за злодієм, який скривається в одній з палат польської шляхти в околиці.

За злодієм вислано поліцію, жандармерію і кавалерію.

Раковський приїхав тягаровим поїздом.

Буржуазна преса повідомляє, що Румун болгарського роду, жидівської віри, голова московського большевицького уряду на Україні, Крісто Раковський, приїхав до Лозанни, у Швайцарії, тягаровим поїздом, що складався з 12 возів.

Звітники всяких часописий на вістку про приїзд звісного комісаря з Харкова збігались дуже рано до звідомлення.

Питаються, чому їхав тягаровим поїздом і чому має аж 12 своїх возів.

Один каже: Чи се припадком не бомби на близкосхідну конференцію?

Ні, каже комісар Раковський, се я тільки самий приїхав з службою, а в тих 12 возах сплатня в наших совєтських рублях для мене на цілий місяць наперед.

Так?

Так! *Н*

О, як так, каже один звітник, так немає страху, аби ви тут вели большевицьку пропаганду, бо ви мусіли-б були привезти рублів а рублів, що прирублити-б їх не прирублив, завивши онтих наших Альпів!

ДОПИСІ

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Збори в справі заложення місцевого комітету Обєднання.

Заходом Ліги Українських Горожан на горі міста Джерзи Сити, в Укр. Народнім Домі при 367 St. Pauls Ave., скликано збори представників товариств і братств в справі заложення місцевого комітету Обєднання. На збори явились представники одинайцяти товариств. До перепровадження зборів вибрано д. Ст. Костіва, котрий покликав на секретарів дд. Ів. Підгорецького і А. Онисика.

Предсідатель Ст. Костів яко делеґат на Конґрес в Филаделфії, Па., обяснив присутним цілі Обєднання і вказав, яку роботу має Обєднанє робити в будуччині.

Присутні приняли звіт д. Ст. Костіва до відома й одноголосно ухвалили оснувати комітет Обєднання, в котрого склад мають сходити предсідателі, секретарі і касієри кождого місцевого товариства чи братства. Дальше ухвалено скликати слідуючі збори урядників товариств і братств на недїлю дня 3-го грудня с. р. о год. 2-гій пополудні до Укр Нар. Дому при 367 St. Pauls Ave. На тім мітингу мається уконституувати уряд місцевого Обєднання і мають намітити свою дальшу роботу. Отож проситься урядників всіх товариств і братств прибути на сі збори на означений час, бо справа Обєднання є великої ваги.

Ст. Костів, предсідатель;
І. Підгорецький і
А. Онисик, секретарі.

МОЛИТВА В ПОЛІ

Кругом-кругом широке поле,
Низенько клоняться жита,
Нїде нікого доокола,
Спокій, як в гробі — самота.

Над полем, на голубім зводі
Одвічний світич сяє все;
Велична тишина в природі,
Лиш дзвонів гук вітрець несе.

В тім храмі, Творче, я з поклоном
З житами голову схилю
І піснею враз з жайвороном
Імя Твоє возвелічу.

Осип Маковей.

„СВОБОДА"
одинокий український дневник у Львові.
Адреса: ЛЬВІВ, РИНОК 10, СХІДНА ГАЛИЧИНА.
Передплата: $3.00 на чверть року; $1.00 на 1 місяць.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПАМЯТАЙТЕ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ. - ЖЕРТВИ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ ДО:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Building, Washington, D. C.

ОХОРОНА

Богато хоронить від перестудження, кашлю, бронкітів та других зимових слабостий, охороняючи тіло через одностайне вживание.

SCOTT'S EMULSION

Є се пожива і тонік богатий в здорові будуючі вітаміни і є він средством тепла та енергії. Регулярне вживаннє Scott's Emulsion консервує силу.

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J. 22-24

ДАЛЬША ПОВІНЬ АРЕШТОВАНЬ УКРАЇНЦІВ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

ВІЙСКОВА ДИКТАТУРА У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

„Ґазета Цодзенна' доносить, що генерал Ґалер дістав від міністерства військових справ обширну повновласть, в цілі заведення „порядку" у Східній Галичині. Та повновласть має характер військової диктатури, якій будуть підлягати всі органи цивільної влади, воєвідства і всі військові частини на терені Східної Галичини.

ЗНОВ НА ДОМБЄ.

„Ґазета Цодзенна" доносить з компетентних жерел, що значну частину арештованих „гайдамакуф", вивезено зі Львова до табору інтернованих на Домбю. Ця поліційна ґієна кінчить цю вістку радісним „Нарешце!"

МАСОВІ АРЕШТОВАННЯ.

Львів.

У Львові переведено ревізію в домі зелізничого кондуктора Михайла Проціньского, після чого його арештовано. Його жінці здержано платню, так що родина арештованого опинилася без всяких засобів до життя.

Миколаїв.

Арештовані: о. Федусевич, д-р Ів. Стефанович, Ольшанський, Заневич (його тяжко побито), Особа і 9 селян невідомих імен.

Городок Ягайл.

В городецькім повіті арештовано: в Любіни велик.: Мих. Девосера упр. гімн. приватних курсів, Олексу Мрака, Григорія Шмагалу, Степана Цигіля, Петра Борецького, Осипа Барана медика. В ночі 25. м. м. прийшла кавалерія; командант-поручник особисто побив 73-літнього старця Михайла Шмагалу. Над раном кавалерія відійшла, лишився відділ піхоти з двома машин. крісами. Арештовань доконують органи місцевої поліції без предкладання писменних дозволів.

У второк 24. жовтня ведено через місто 20 арештованих з сіл повіту. Між ними студента Божейка зі Ставчан, Вигнанського з Мавкович і Садкового склепаря з Цунева. Рано 25. жовтня вивезено їх скованих по двох до Львова.

В Городку арештовано Стаха Світенка і Хижака, членів читальні і аматорського кружка. В ночіз 29. на 30. жовтня перевели ревізію в українській школі У. П. Т., перекидаючи всі речі й на стриху й у пивниці. Ревізія не найшла нічого. Зранку переводили ревізію у дир. школи Степана Гаврицького, після чого арештовано його, але згодом випущено на волю. Розпитували його головно за його участь у передвиборчій акції, чи не агітує проти виборів і т. и. Між иншим цікавило поліцію питаннє, за які гроші утримується українську школу! Ревізію в школі переведено на донос Поляків, які налякалися знаком терору. В ночі з 23. на 24. жовтня с. р. арештовано без подання причин адв. конц. Осипа Утриска і учит. Петра Стасюка в Комарні, а Гриця Терщаківця з Якимчиць. Тої самої ночі арештовано Гринька Росяка і Гната Лужняка, селян з Татаринова, Михайла Марняка уч. в Горожанні великій, уч. Луцького в Горожанці малій і о. Давидовича, пароха Поріччя. Другого дня т. є. 25. жовтня переведено нові арештування а саме: о. Якова Косоноцького, учит. Стецькова, Михайла Лаврова, Осипа Лаврова, Василя Лаврова і Каталу Гринька, всіх з села Подіяці, студ. пр. Якимця Гриця, Муцина Володимира, Яня Петра, всі з Конюшок королівських. Крім сего в селі Конюшки тулиголовські арештовано селянина Борика Івана а в селі Голодівці Бабія Петра.

Коломийщина.

Арештування в Коломийщині тріваютъ дальше. Як відомо в ночі з 20. на 21. жовтня переведено масові арештування в Коломиї та в деяких поблизьких селах. До цего часу арештовано в самій Коломиї поверх 60 осіб без найменшого доказу вини або якогось підозріння. Щодня ведуть з дооколичних сіл арештованих селян — що їх число доходить до 150. Дня 24. жовтня приведено до тюрми двох студентів: Брилинського Леоніда і Француза Василя, яких спроваджено аж з Жабя, де перебували на лекції. Арештовані мучаться в брудних військових гарнізонах і терплять примусову голодівку, бо для політичних вязнів „ідн не має". Ними заопікувався „Жіночий Кружок".

Карні експедиції.

Недавно тому згоріло в Шепарівцях пов. Коломия, у лісничого Гаса збіже — відтак хтось перервав за Шепарівцями у кількох місцях дроти. Дня 18. жовтня прийшло до Шепаровець дві ескадрони польських уланів з 4. кулеметами. В цілому селі зроблено ревізію, а хоча нічого протизаконного не знайдено, почали жовнірі забирати й тягнути з хат що попало. Забрано кільканайцять сотнарів пшениці жита та картофлі, 4 безроги, 4 борони, богато молока, сира, масла, сметани, а найбільше потерпіли кури. Коні зіли кільканайцять фір конюшини, та кільканайцять кіп незмолоченого вівса.

Ходорів.

В ночі з дня 23. на 24. жовтня переведено ред ревізій в Ходорові і арештовано: 1) Копитка Івана, 2) Ілечка Гр., 3) Олеся Саляка, 4) Гуцалу Семена і 5) Старовецького Ал. Арештованих відвезено до Львова.

Теребовля.

В Теребовельщині на приказ Організації народ. переводить поліція масові труси та арешти. Арештують в першій мірі інтелігенцію та всіх найсвідомійших селян.

Арештовано та вивезено: 1) управителя школи в Кобиловлоках Барабаша, 2) Павла Дімідаса, учн. в Будзанові, 3) Вільчинського учит. в Хмелівці, 4) М. Романишина, з Теребовлі, 5) Ковальського, з Кобиловлок, 6) Стецишина, емер. жандарма з Глещани, 7) Крушельницького Івана, господ. зі Слобідки струс., 8) Шепаритського, господ. зі Слобідки струс. і богато инших.

Оброшин.

Арештовано студ. Степана Фейова.

З Бриґідок.

Нечисленні вістки, які доходять зза вязничих мурів, серед котрих мучать сотки наших найкращих інтелігентських сил м. Львова, говорять головно про страшне зимно, яке панує у келіях та про погані харчі. Опалювання келій залежить від гомору якогось пана „офіцієла" Лапая, який каже палити в печах у келіях, де сидять злодії, за лише насмахається з дома ан- коленчіючих від холоду невинно арештованих інтелігентів Українців. Особливо невиносиме становище хворих та багато панночок, які не мають теплого одягу.

Із стрийської тюрми.

В арештах у Стрию сидить: О. Качмарський із Славська, о. Мосора із Скольського, о. Галянт з Корчина, о. Притуляк із Сколього, П. Сокач, О. Чикета з Дубравки, о. Івасик із синьом Романом, о. Федусевич з Миколаєва, д-р Стефанович, П. Холодний з Миколаєва; учителі: Котович, Шумський, Перейма з Вдзяк з Добрян, Іван Гавран, Гібайлівна, П. Стахів, Яцкевич. Окрім того д-р Олекса Дереш, Остап і Теодор Купранець, М. Рудницький, Роман Безущко з Добрівлян, Гузар, Дмитро Івасик, П. Щутовський, д-р Курбас, Грицюх, Марійка Середницька (полковниця „пласту) та инші.

Ривізії в Стрию переведено в українській бурсі і в деяких українських домах.

ПОВСТАНЦІ.

Бої з ватагами під Чорторковом.

„Ґазета Поранна" доносить: В околиці Чорткова прийшло до генерального бою між українськими ватагами і військом. Військо взяло в полон 11 членів ватаги, а 12 убито. Як доносить ся ґазета, публична опінія домагається наглих судів над полоненими.

Ватаги під Чорторковом.

В ночі на 21. жовтня появилася коло Чорткова ватага узброєних людей на конях. Вона здержала нічний поїзд товаровий, що йшов з Чорткова, забрала всьо вартіше, й поїзд не доїхавши до першої стації Біла Чортківська, вернувся назад. Опісля за ватагою і слід загинув. — В слід за тим скріплено поліцію, яка почала своє урядування від ревізій та арештувань. Переведено ревізії в Чорткові у р. О. Городинського й п. Окорика, а арештовано Черевка, ігмн. проф., студента О. Соробея й його чотирох братів з Білої, Маланчука й Кардинала з Базару, Зазуляка й Пивоняка з Чорткова. Дальші арештування приготовляється.

„Бандитизм" в Теребовельщині.

Поляк Краснодебскі зі Застіння зорганізував з дезертирів польського війска банду, котра осіла в лісі 2 км. від Теребовлі, та під оком поліції доконує рабунки в білий день. Так виглядають „українські банди".

Розвязання читальні „Просьвіти" в селі Війско, пов. Добромиль воєвідством у Львові.

Староство ще тамтого року розвязало читальню у Війску (охрещенім Поляками „Гуйско"), внесено рекурс до воєвідства, а воно місто накартати староство за безправне завішення, розвязало читальню. Так розвязані всі читальні в повіті Добромиль. Для концертів і вистав творяться Комітети.

Замах на міст.

„Курер Львовскі" доносить, що під Забужем, пов. Сокаль арештовано одного підозрілого осібника, що підкладав під міст динаміт.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НОРТЧЕМІТОН, ПА. Тов. Укр. Січові Стрільці, від. 44 У. Н. Союза повідомляє, що річний мітинґ відбудеться в неділю, дня 10. грудня с. р. по полудні у годині 1.30 в Укр. Галі під українською грецько-православною церквою на Нюпорт Евеню. Всі члени козаки мають прийти на сей поклик, бо се тілько раз в році. Треба вибрати нову старшину на слідуючий рік. Пригадуєтся вам, товариші, що сей мітинґ приймає нових членів за половину вступного до У. Н. Союза, а до товариства задармо. — С. Кудрик, секр.

ГЕРІ, ІНД. Товариство Т. Шевченка, від. 100 У. Н. Союза, повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудні дня 10. грудня в галі Найбурґ при 1700 Елем Стріт. Обовязком всіх членів явитись на сей мітинґ і вирівнати свої довги. Контр. комісія має здати рахунок і буде вибір нового уряду. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — А. Гайванович, предс.; Н. Радочинський, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350 У. Н. Союза, отсим повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться дня 17. грудня с. р. в Ред Мен галі при Вилоу улиці. Проситься всіх членів явитись на мітинґ о одну годину скорше, бо буде вибиратись новий уряд на слідуючий рік і є також богато справ до полагодженя. Неявившіся члени підпадають під кару після припису статута. — М. Креган, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Василія Вел., від. 364 У. Н. Союза, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться дня 17. грудня с. р. зараз по Службі Божій в галі церковній. На порядку дня буде касовий звіт з цілого року і вибір нового уряду на 1923 рік. Обовязком кождого члена прибути на сі збори. Неявившійся член заплатить кару після братського статута. — М. Бурко, предс.; С. Чорній, секр.

ЕЛЛЕНТАВН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147 У. Н. Союза, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітинґу дня 19. падолиста листав вибраний новий уряд на рік 1923 як слідує: Д. Рудакевич, предс.; С. Салаш, заст.; І. Зяцць, секр.; І. Дешевський, заст.; В. Рабочий, кас.; Г. Салиє, заст. контрольна комісія: С. Мельничук, П. Кметь і Іл. Рудакевич; надзирателі хорих: М. Ярема і Павло Малий; до прапору. П. Яремій; капітан: П. Турчин; дверники: П. Тузьба і Т. Андрухов; дідоводчик Мол. Департаменту Д. Мороз. — І. Азяць, секр.

ОБУРН, Н. Г. Тов. Запорожська Січ, від. 283 У. Н. С. повідомляє, що річні збори відбудуться о 1. годині пополудні в неділю, 10. грудня в парохіяльній гали під ч. 134 Вашинґтон ул. На порядку нарад суть важні справи до полагодженя. Буде вибір нового уряду на 1923 рік і будуться приймати нових членів до У. Н. С. і до Товариства за половину вступного. Проситься, щоби всі члени на сі збори прибули і виповнили свої залежности. Неявившійся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Р. Мозола, предс.; І. Коковський, секр.

ЛЕКОВАНА, Н. Г. Братство Пресв. Богородиці, від. 149 У. Н. Союза подає до відомости, що річний мітинґ відбудеться в 17. грудня с. р. о годині 3. пополудні на галі п. Івана Цвайкуся при 616 Інтвем ул. На мітинґу мають явитися всі члени місцеві і замісцеві, бо буде вибір нового уряду і справоздане касове. Заразом просимо, хто довжний, виповнити свої недоплати, бо не задно оставяти довг для нового уряду. — Г. Мельник, предс.; Ів. Цвайкус, кас.; О. Стецьків, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Г. Тов. Богородчани, від. 233 У. Н. Союза повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 8. годині вечером в суботу дня 2. грудня 1922 в гали Укр. Нар. Дому під ч. 217-19 Шеста ул. На порядку нарад справи дневного порядку і вибір нового уряду на слідуючий рік. — М. Комарницький, предс.; С. Опришко, секр.

САВТ БЕТЛЕГЕМ, ПА. Бр. св. Димитрія, від. 288 У. Н. Союза повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудні в неділю, 17. грудня в церковній гали на ул. 325 Карбон ул. На порядку нарад буде вибір нового уряду на рік 1923. Неявившійся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Малицький, предс.; О. Перір, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Г. Бр. св. Петра і Павла, від. 39 У. Н. Союза повідомляє, що річний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудні в неділю, дня 10. грудня в церковній гали під ч. 101 Савт Вилбур Евеню. На порядку нарад буде справоздане касове за цілий рік, деякі уховали, приймання членів без вступного і вибір нового уряду. Неявившійся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Н. Кміт, предс.; А. Варин, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. Рожд. Пресвятої Богородиці, від. 259 У. Н. Союза повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, 3. грудня о годині 3. пополудні в парохіяльній гали під ч. 4590 Саут Паулина ул. Проситься усіх членів і урядників явитися бо є богато справ до полагодженя. Буде вибір нових урядників на 1923 рік. Неявившійся член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — О. Олексюк, секр.

ЕКЛЮРТ, ПА. Бр. св. Василія, від. 101 У. Н. Союза подає до відому, що річний мітинґ відбудеться в домі Ф. Звіря, точно о годині 2. пополудні в неділю, 17. грудня. На сім мітинґу мають явитися всі члени, позаяк суть важні справи до полагодженя. Також будеться вибирати новий уряд на 1923 р. Неявившійся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Брозуленць, предс.; І. Зілер, кас.; Ф. Звір, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. Українська Січ, від. 136 У. Н. Союза повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, дня 3. грудня, в г. годині пополудни. Кождий член має явитися на сей мітинґ. Октрий член не явиться, заплатить 1 долара кари, а урядник 5 дол. Будеть приймати нових членів до товариства задармо, а до У. Н. Союза за половину вступного. — Л. Кравчишин, предс.; Н. Винник, секр.

МЕНВИЛ, Р. АЙ. Бр. св. Стефана, від. 181 У. Н. Союза повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться в неділю, дня 3. грудня, о 1. годині пополудні в Укр. Нар. Домі. На порядку нарад обрахунок книжок і каси, вибір нового уряду. Неприсутний член заплатить 50 цнт. кари, а урядник 1 дол. Нових членів приймається до братства без вступу, а до У. Н. Союза за половину вступного. — Ю. Яснчук, предс.; П. Ходоровський, кас.; І. Швець, секр.

ПОЗІР! ФІЛАДЕЛФІЦЦІ! ПОЗІР!

Кождому филадельфійському Українцеви знане, що товариство Українсько-Американських Горожан при помочи всеї Филадельфійскої Громади закупило галю, яка була знана під назвою Мерканнія Гол при Н. Френклин ул. Найконечніші поправки пороблено вже і тому

В НЕДІЛЮ, 3-го ГРУДНЯ 1922

о годині 7-мій вечер

— відбудеться —

СВЯТОЧНЕ ВІТВОРЕННЄ

на яке отсим запрошається всіх Українців з Филадельфії і околиці. З тої нагоди устроюється згадаиого дня

КОНЦЕРТ

при співучасти хору тов. ім. Лисенка під проводом п. Василя Кощюбинського і п. М. Зазуляка з Ню Йорку.

Вступ на концерт безплатний.

По концерті відбудеться Спільна Вечеря. Вступ на вечеру від родини (дві особи) 5 дол., від самотних 3 дол.

Вступ для дітей на вечеру 1 дол.

Хто хоче взяти участь в Спільній Вечері, проситься, щоби зголосити в уряді товариства під числом 822 Норт Френклин ул. найдальше до 20. падол.

Тов. Амер.-Укр. Горожан просить до численної участи так в Концерті як і Спільній Вечері всіх Українців Филадельфії і околиці. 79-80

Іван Пеленський, предс.,
М. Сопрун, секр.,
С. Бриндзей, касієр.

TURNERS FALLS, MASS.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ В SOUTH DEERFIELD І ОКОЛИЦЯ, ПОЗІР!

Отсим повідомляється, що дня 3-го грудня відбудеться посвячене прапорів українського і американського в українській гр. кат. церкві в Сант Дефіад, Масс. Як рівнож просимо чеських Українців в Голиок, Масс., щоби були ласкаві прибути до нас і взяти участь в торжестві. 79-80

ЗА УРЯД ВІД. 207 У. Н. СОЮЗА:
Михайло Лобас, предс.;
Григорій Чилій, касієр.

ЗАХОВУЙТЕ НАЛІПКИ З

MAGNOLIA STAR MILK

ЗАДЛЯ ЦІННИХ ДАРУНКІВ

ДЕРЖІТЬ КІЛЬКА БЛЯШАНОК У СВОЇЙ СПІЖАРНІ

НАПИШІТЬ НА ОДНУ З ПОДАНИХ НА НАЛІПЦІ АДРЕС ПО ІЛЮСТРОВАНУ ЛІСТУ ПРЕМІЯ.

„Заховувати налітки виплачується"

СВЯТОЧНА МУЗИКА НА РІЗДВЯНИЙ ВЕЧЕР

Різдвяний вечер се час коли ми залюбки сходимось зі своїми приятелями, щоб послухати святочної музики, яка витає Різдво. Ваш доставчик „Колюмбія" має вже готовий вибір святочних рекордів, які зогатять святочний духовний настрій Різдвяного Вечера, в час світла освітлять різдвяну ялинку.

А відтак, коли свічки вигаснуть, вам забажається розкішної різдвяної музики, гучних танців, веселих співів, які зможуть забавити Вас до пізної ночі. Такий вибір рекордів є вже готовий на складі у перепродавця „Колюмбія".

E 7307	**Небо і земля.** Укр. Церковний Хор **Нова радість стала.** Укр. Церк. Квартет.	E 7750	**Жидівска вихристка** Д. Медовий, тенор. **Новобранці.**
E 7308	**В ялах лежить.** Укр. Церковний Хор **Радуйтеся усі люде.** Укр. Церк. Квартет.	E 7751	**Українські потпурі Ч. 1** Колюмбія Українська Орхестра **Українські потпурі Ч. 2** " "
E 7259	**Ірод цар.** Укр. Церковний Хор **Вселенная веселися.**	E 7563	**Коломийка.** Колюмбія Укр. Орх. **Веселий український танець.**
E 4043	**Бог предвічний** Укр. Церк. Квартет. **Христос родився.**	E 7562	**Такий мамо мельник.** Д. Медовий, тенор. **Гуде вітер.**
E-7610	**Віють вітри.** Колюмбія Укр. Орх. **Потпурі з українських пісень.**	E 7522	**Тече річка і чоботи** Д. Медовий, тенор. **Васильки мої.**

NEWARK, N. J.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 3-го ГРУДНЯ

— відбудеться —

ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

заходом Комітету Злуч. Товариств в справі помочі Рідній Школі.

Реферат виголосить Др. Л. Цегельський в Українській Робітничій Галі на Бікон ул., о годині 2.30 пополудни.

Всіх щирих Українців в так важній справі як Рідна Школа, котру Поляки хочуть знищити, комітет взиває: прийдіть і покажіть, що ви напопустите до того, щоби Рідна Школа впала, котра тепер знаходиться в дуже тяжкім положенню. — КОМІТЕТ. 79-80

DETROIT і HAMTRAMCK, MICH.

Спів. Драм. Тов. Ів. Котляревського

— відграє —

В НЕДІЛЮ, 10. ГРУДНЯ 1922

в Укр. Хаті під ч. 2240 Grayling Ave.

ДВОЕ ПРЕДСТАВЛЕНЬ

I.

БАБСЬКИЙ БУНТ

(Женська Революція)

комедія в 3-ох актах

II.

ТАК ВАМ ТРЕБА

жарт в 1. акті Ю. Федьковича.

ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

Початок о годині 7.30 вечером.

Всіх щирих Українців як з Дітройт так із Гамтрамц запрошує до як найчисленнійшої участи

76,78,79 КОМІТЕТ.

ХОЧЕТЕ ПОВЕСЕЛИТИСЯ!

Український Народний Дім, 217 E. 6th St., New York City

В ЧЕТВЕР 30. ПАДОЛИСТА

(Thanksgiving)

ТЕАТР „МИНІЯТУР"

представить

ХИРУРГІЯ, УСТРИЦЯ, КРАСНАЯ КАФТОЧКА

і другі українські і російські представлення, декламації, мельо-декламації, гумористичні розказни, денні жарти, частушки і т. п. Балети, народні танці під управою А. Уманського, балети з „Кевіток".

ПО КОНЦЕРТІ ТАНЦЮ.

Ціна тиметів 50 і 75 цнт.

Початок о годині 8. вечером.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ПАРОХІЯ

В SOUTH DEERFIELD, MASS.

УСТРОЮЄ В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ

ВЕЛИКІЙ БАЗАР

НА ДНЯХ 30. ПАДОЛИСТА І 1, 2 І 3. ГРУДНЯ Б. Р.

НА ДОХІД СВОЄЇ ЦЕРКВИ

КОЖДОГО ДНЯ ВІД ПОЛУДНЯ.

ВСЕХ РАДО ВИТАЄМО. ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

278-280 Комітет.

БРАТТЯ І СЕСТРИ ДЕЛЕҐАТИ!

ДЕВЯТНАЙЦЯТА ЗВИЧАЙНА КОНВЕНЦІЯ СЛОВАЦЬКОЇ ЄДНОТИ З PASSAIC, N. J.

відбудеся

В JERSEY CITY, N. J. ПОЧАВШИ 29. ПАДОЛИСТА 1922

О ГОДИНІ 8-мій РАНО.

та буде тривати аж до покінчення всіх своїх справ. Всі делеґати мають явитися в гр. кат. церкві, 59 Sussex St., cor. Green St. Всі письма і телеґрами просить ся слати на адресу: Convention Slovak Union in care of Mr. Urban, 60 Sussex St., Jersey City, N. J. Teleph. Montgomery 834. — З поважанням

Петро В. Урбан.

ДУХОВА ПРОВІДНИЦЯ ТУРЕЦЬКОГО ВИЗВОЛЕННЯ

Увага цілого світа скупчилась тепер біля турецького народу і його побід на области Малої Азії. Закований севрським договором в пута тяжкої неволі, турецький народ одним могутним поривом розірвав ці пута рознісь в пух літу армію грецького окупанта і тріюмфальним походом підсунувся до самих проливів і до брам Константинополя. Національстичне правительство Ангори Кемалем Пашею на чолі може надіятися повного довершення своїх плянів.

Коли всі великі і малі, а головно поневолені народи зі щирим подивом глядіть на визвольну боротьбу Турків, малокому відомо, що духовою провідницею отсего національного зриву є визначна Туркиня, піонірка жіночого руху в Туреччині, талановита поетка Галід Едіб Ганум по імені. Загал нашого жіноцтва прийме мевно із зацікавленням декілька подробиць з її життя.

Галід Едіб Ганум вродилася 32 років тому в Константинополі. Походить вона зі знатного турецького роду і за молоду одержала дуже старанне виховання, очевидно по нормі прийтій в її батьківщині, де жінку вважається естном нищого степеня, необмеженою власністю мущини. Одначе коли в останніх десятках літ новітні ідеї продерлися в нутро турецької нації і довели вкінці до революційного перевороту, який закінчився введенням на місце давних азійсько-деспотичних форм правління конституційного, демократичного ладу, то цей рух не міг не торкнутися також родинного і суспільного становища турецької жінки. Туркиня виборює собі право на освіту, виїздить навіть на висші студії за кордон, зачинає вдягатися в европейську ношу, скидає серпанок, одним словом: вона ломить залізні окови консервативного звичаю і закона у відношенню до себе.

Одною з піонірок цего визвольного руху була саме Галід Едіб-Ганум. Як молода дівчина вона вступила на науку до американського каледжу (Каледж) в Константинополі і тим своїм поступком викликала нечуване обурення серед своїх земляків. Близша і дальша рідня відреклася її, в місті прийшло до розрухів товпи і справи стала так голосна, що вкінці вмішався в цеї сам султан, який заборонив молодій дівчині дальших студій, та сильна духом Ганум не подалася. Вона потайки виїхала з Константинополя і довший час перебувала в столицях Европи. З початком війни вернула назад до вітчини вже як людина з европейською освітою і світоглядом і зорганізувала жіночу санітарну службу в турецькій армії та сама до кінця війни була сестрою жалібницею. В акція зустріла з початком великі перепони зі сторони уряду і консервативних кол громадянства.

Европейська війна закінчилася для Туреччини катастрофою, яку молода патріотка відчула дуже болюче. Коли лиш Кемаль Паша почав організувати в Ангорі розпорошені і розбиті сили нації, Галід Едіб Ганум рішається присвятити весь свої сили визвольній боротьбі. Ночою на човні, крізь окупаційні морські сторожі і серед великих небезпек вона продирається на азійський бік, а звідси до Ангори. Тут гуртує вона для себе турецьких жінок, а в народі підніме духа своїми полумінними поезіями, які друкує в ріжних турецьких часописях. Голос турецької поетки доходить до Константинополя і її назви лиш в її слід тисячі Турків. Всі кращі одиниці народу вітають до Ангори, щоби там запрягти себе в службу батьківщини. Галід Едіб відводить на фронти перші вдвіли арий і сама з оружем в руках бється проти Греків. Повернувши до тимчасової столиці аціоналістичного уряду, вона кидається до праці над реорганізацією турецького шкільництва і скоро стає на чолі міністерства освіти. Галід Едіб є отже першою жінкою-міністром в Туреччині. Вона добула собі серед свого громадянства такий величезний вплив, що це відповідальне становище віддано їй без вагання. Незвичайної вроди, наділена бистрим умом і дотепом, вона має небуденний талан одушевляти і поривати масу. Вона добула також рішаючий вплив на Кемаля і стала справжньою духовою провідницею визвольної боротьби свого народу. Турецькі і чужоземні часописи присвячують їй довг статті і називають її загально „жінкою, яка стоїть за Кемалем". Рівночасно з працею над визволенням свого народу від чужинців, Галід Едіб не покидає праці над визволенням турецької жінки. Вона постійно підкреслює, що „як довго не висвободиться Туркиня, так довго не стане вільною Туреччина". Повну еманципацію жінки вона вважає передумовою визволення нації.

На небуденну постать Галід Едіб Ганум і її казочну кар'єру глядить зі симпатією жіноцтво цілого світа а передусім жінки всіх поневолених народів.

НЕБЕЗПЕКА ЗАТВЕРДЖЕННЯ

може бути усунена — уживайте

BOSAK'S HORKÉ VÍNO

REG. U.S. PAT. OFF.

"Nature's Tonic"

Всі шторинки продають його.

Брошура даром на жадание.

BOSAK MANUFACTURING CO.

Scranton, Pa.

ROYAL MAIL DO AMERYKI

Зробіть приготовання тепер спроваджати Ваші родини до Америки Держави через ROYAL MAIL.

Знаменита обслуга для українських заосажирів; добрий харч і чисті каюти для всіх.

Дуже догідні, поспішні кораблі часто відїздають:

ORDUNA ORCA
ORBITA OHIO

Відїздами можна з всіх европейських країв.

Пишіть по брошуру. По дальші інформації удавайтесь до:

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY,

SANDERSON & SON, Inc., Агенти,
26 Broadway, New York.
117 W. Washington St., Chicago.

ПРИГОДА

Я над берегом пишним Дніпровим
Під кущами самотний сидів,
І в моїм гаманці інтрефеоїм
Було шість пятнадцять рублів.

Я сидів і дивився на воду
І про речі поважні гадав:
Про призначення людського роду,
Про значіння моральних обав.

Я казав: „Безперечно, людина
Є вінець сотворіння всього:
О, яким чудова картина
Його розуму, моральність його!"

І я став на цю тему гадати,
І не міг я втриматись од сліз,
І щоб хустку до носа дістати,
Я в кишеню рукою поліз.

Але... гвалт! де-ж гаман мій подівся?
І я сльози ще дужче пустив,
Головою на руки схилився
І жалкучий так говорив:

„Хоч людина архинвір природи,
А злодюка — створіння вінець,
Але... нашо-ж робить такі шкоди
І навіщо тягти гаманець?!..."

Володимир Самійленко.

ТВОРИ БОДГАНА ЛЕПКОГО

В ДВОХ ТОМАХ.

(Нове видання).

Галицька Накладна Яцова Оренштайна видала в Німеччині твори Богдана Лепкого в двох великих томах (оба тома обіймають майже тисячу сторін великої вісімки). Перший том обіймає повісті; другий оповідання.

Видання роскіше на гарному папері.

Се видання можна дістати в конторі „Свободи".

Оба тома разом коштують без оправи $4.25, в оправі $5.50.

РІЗДВО В КРАЮ

По довгій розлуці, Ваші рідні з сторін краю бажалиби враз з Вами засісти спільно до Святої Вечері.

Виїзд до краю на Різдвяні Свята під особистим наглядом одвічального Урядника кораблів Бувяк Сема (United States Lines).

Групи Українців виїзджаючих до рідного краю на нижче поданих кораблях, будуть вповні покористуватись вигодами і передсвяточними приготовленнями.

GEORGE WASHINGTON .....28-го падолиста 1922
PRESIDENT ADAMS .....6-го грудня 1922
PRESIDENT FILLMORE .....9-го грудня 1922
AMERICA .....13-го грудня 1922
PRESIDENT POLK .....20-го грудня 1922

ЦІНИ ШИФКАРТ З НЮ ЙОРКУ ДО:

Львова через Чербург.....$109.40; через Бремен.....$105.55
Тернополя через Чербург.....$109.65; через Бремен.....$105.75

На стіл будуть подавати страви національно приправлені, смачні, українські. Музики приготовлено кілька рядів дерев. Перворядні світлані каюти для двох і чотирох осіб. Спеціяльні каюти для родин і цілих фамілій.

Хто з Вас Земляків замірає прилучитись до подорожуючих груп на вимінених кораблях та запевнити для себе відповідну каюту, нехай пришле задаток на шифкарти в сумі 10 доларів, як рівнож нехай зладеться звереесть до нас і цілу виробленим паспорту на вираз.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ ДО КРАЮ.

На зближаючих Різдвяні Свята пересилаємо гроші до краю і виплачуємо після вказе висилаючого, значить, коли в кривій валюті, то по найтаньшім курсі. Рівнож пересилаємо і доручуємо в краю доляри, Наше Представництво виплачує доляри у Львові особисто або на жадание висилає до дому. За скоре доручение грошей даємо дальну гарантію.

Банк відчинений кождого дня, крім неділь і свят, до 8. год. вечером.

Голоситься по близші інформації особисто або листовно до:

STANDARD BANK,

55 Avenue B, cor. 4th Street, New York, N. Y.

ДВІ БОЧКИ

Дві бочки їхало колись селом:
Одна із медом вверх повненька,
Друга — порожня, теж сліком.
Та, що була з медом — тихенько,
Поволом йде собі та йде:
Порожня-ж так собі пустує
Та так брика, та так басує,
Що аж на все село гуде.
Хто йде, із заку швидч звертає
Та ще й лайне:

— „Який це враг її прикіс?
Нехай її біс!"

Хто про свої діла стрекоче,
Кому й не слід, коли захоче,
Тому усяк перший зверта.
Бо він такий, як бочка та:
Усіх від себе проганяє.
Зате розумний чоловік
Жиє тихесенько ввесь вік,
Не торохтить і не гукає —
Та й місце має.

Леонід Глібів.

НЕДУГИ СЕРЦЯ

(З Уряду Публичного Здоровля).

Поміж усіми смертельними слабостями недуга серця стоїть „на першім місци" — ніяка инша хороба не губить стільки людей. Кожда десята людина умірає „на серце".

Одначе треба знати, що мало коли недуга серця приходить сама від себе, задля якоїсь вади в самім серци. Звичайно вона починається підчас якоїсь иншої слабости — острого ревматизму, дифтерії, шкарлятини хороби св. Віта або навіть, хоч і не так часто, запалення легких. Спричинити її може також зараження зубних корінів або шийних желез (тонсилів), надмірне напруженне мускулів та непоміркованє пиство. На серце слабують часто ті робітники, що пораються коло олова (наприклад хатні малярі) та незумисне як небудь проковтують дрібні частинки того металю. Врешті недуга серця зявляється часто разом з загальною слабістю відомою під іменем артеріосклерози або-ж звапнення жил; як відомо при тій хоробі твердиуть і грубнуть стінки артерій, між иншим і тих артерій, які постачають серцеви кров.

Потири з вище названих слабостей, а саме шкарлятина, зараженне желез, ревматична пропасниця і хороба св. Віта, єсть звичайно слабости дитячого і молодечого віку, і тому й на серце люде занепадають дуже часто вже в дитинстві. Лікарські оглядини шкільних дітей виказали, що з кождої сотні двоє дітей так чи инакше не домагає на серце. Підчас таких дитячих слабостей нераз починається недуг серця, але що на початку немає ніяких симптомів, по яких можнаби її розпізнати, то й батьки не звертають уваги і недуга розвивається все до гіршого. З окрема треба все мати на увазі, що з кождого припадку „тонсиліт" може початися серцева недуга.

Недуже серце можна пізнати по тім, що людині не хватає духу, вона задихається, кашляє, плює кровю, болить в неї голова, не травить жолудок, синіє шкіра, людина почувається неустанно роздразнена або пригноблена. Причина та, що серцеві мушкули слабнуть, в серци запирається кров і воно нормально розширюється.

Від тих слабостей самого серця, значить таких чи инших перемін в його будові, треба відріжнити безпорядки в його функціонованю: само серце правильне, та не функціонує так як треба. Ті функціональні надомагання звичайно не представляють з себе ніякої небезпеки. До них належить так зване „бittерсерця", часом дуже немиле, та небезпечне: серце бється нерівномірно, раз міцніще раз слабше, то надто скоро, то ледви чутно; буває, що й віддих притім запирає. Таке буває, коли людина дуже зхвилюється або за богато курить або від міцних алькоголних напитків або навіть від чаю та кави. Часто серце так бється також від надмірного напруженя та перемучення мускулів, особливо у всяких гімнастиків та атлетів.

Тяша форма такого функціонального недомагання — серцеве або судорога серця. Раптово людина почуває наглий острий біль в серці, а далі в лівім плечі і в лівій руці, які наче колонуть і завмирають. Біль може бути такий сильний, що хорий чує вже смерть коло себе. Лице бліде, на чоло виступає холодний піт, віддих тяжкий або й зовсім не можна дихати. Буває, що хорий не видержує і справді вмирає або припадок може повторитися через скільки день або аж за скільки років. Причиною того припадку може бути слабість серця або серцевих мушкулів, звапнення жил, або просто фізичне перемученне, душевне зхвилюванне, зловживане алькоголю і таке инше. Буває й легча форма такого корчу, яка травляється в нервових людий або-ж просто відпереджения. Біль не такий острий, але довше триває. Взагалі коли жолудок не в порядку, часто чується біль серця, та воно не значить, що серце справді хоре.

Щоби захоронити серце собі і передівсім дітям, треба мати на вазі слідуюче. Після корчу, шкарлятини і дифтерії не давати дітям занадто напружатися, бігати та заниматися спортом і гімнастикою. Після острих ревматичних атаків пацієнт повинен полежати в ліжку або бодає перехвачі вспокою аж до того часу, доки не мине небезпека для серця. В кого є зараженне желез в шиї (тонсиле), повинен дати собі їх негайно вирізати. Треба час від часу піти до дентиста, щоби оглянув чи корінї зубів не нарвали, як отруя з таких наровів може дістатися до серця. Не курити за богато тютюну. Люде, які звикли до спокійного життя і фізично не напружуючої праці, не повинні раптом братися за роботу, яка вимагає тяжкого напруження мускулів; серце мусить помало до него привикнути.

Що до лічення, то найважніше, аби слабість завчасу розпізнати. З окрема дуже важно, щоб дітей час від часу давати на оглядини лікареви. Такі оглядини можуть відкрити не одну глибоко заховану слабість, якої поки що ні сама дитина не відчуває ні її батьки не помітили, та яка без лічення може розвинутися до такого стану, що лічити буде пізно. Такі періодичні лікарські оглядини не завадять і дорослим людям коли в кого єсть признаки якої небудь слабости.

Хоч як поширені серцеві недуги і хоч скільки людий від них помирає, так з того не виходить, що всякому хорому вже нема виходу. Навпаки, коли лікар хоробу розпізнає, то лі хорому треба лише гигієнічно жити, відповідно відживатись, найти собі відповідну працю, оберігатись від инших слабостей і зараз і таким способом він може піддержати своє серце здоровим не на довгі літа. З окрема людина хора на серце повинна мати все на увазі, щоб не їсти нестравної їжі, щоб не робити такої роботи, яка серце занадто напружує і щоб у всякім припадку порадитись лікаря та слухати його рад. Коли слабому не хватає духу, йому вигідно сісти або в ліжку примоститись пів-сидячи, як стоячи. Коли впаде в обморок, треба його розстібнути або й зовсім роздягнути і положити так, щоб голова лежала нисше всего тіла.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ФАРМИ!

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ закладається в Іселін, N. J. Лише 20 миль місцевість там. Компанія побудувала для них доми, після їх власного плану, а поверх 100 фамілій закупило місце з тим, що компанія побудує їм доми на весні. Тепер є найвигоднійший час вибрати собі добре місце від будову. Школа, церква, шпори на місці; 45 мінут їзди з Нью Йорку. Льоти коштують від 200—350 долярів. Вода, газ, електрика на місці. Пишіть до: 70-78

P. HRYHORAK, Iselin, N. J.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

20 акрів землі, 40 вироблених, дім з 6 кімнат, 2 бані, курник, 7 коров, 100 курий, 2 коні, фармерські знаряди. Ціна $4,500, готівкою $2,000.

100 акрів землі, 50 акрів вироблених, дім з 8 кімнат, 2 бані, курник, великий сад, 12 коров, 2 коні, великий ліс, всі фармерські знаряди, 200 курий. Ціна $5,500, готівкою $1,500.

190 акрів землі, 110 акрів вироблених, дім з 15 кімнат з всім умебльованням, 3 бані, 4 курники, ледяня, бажна на знаряди, гараж, 30 коров, 3 коні, 500 курий, великий сад, автомобіль, всі фармерські знаряди. Ціна $12,000, готівкою $4,000.

98 акрів землі, 50 акрів вироблених, дім з 10 кімнат, 5 коров, 2 коні, великий сад, 2 бані, великий курник, всі фармерські знаряди. Ціна $3,500, готівкою $1,500.

30 акрів землі, вся вироблена, 18 акрів тютюну, дім з 10 кімнат з всіма улїпшеннями, 2 коні, 2 корови, гараж і автомобіль, близько міста. Ціна $15,000, готівкою $4,000.

INTERNATIONAL STEAMSHIP & REALTY CO.,

7 Park Street, Hartford, Conn.

ПОЯВИ, З КОТРИМИ НЕ МОЖНА ЖАРТУВАТИ.

Жолудкові забруення, плями під очима, болі голови і хаворости, можуть бути дуже різними появами. Можуть залузувати, що нирки нефункціонують правильно, а жолудок не позбувається нагромаджених відпадків і що правдоподібно трошіть хороба Брайта. Трінера Гірке Вино чистить внутрішний жолудковий систем і усуває непотрібні відпадки. Трінера Гірке Вино є середником лічничим, на який можна цілком спозитуватися. Пан Д. Скайдер пише нам з Кебін Крік Джонкшен, В. Ва.: „Моя жена терпіла на хронічне затвердженє, а тепер тому, що я дав їй Трінера Гірке Вино, стала з неї нова і свіжа, що я був в стрічу о її життя. Трінера Гірке Вино помогло її. Тепер є здорова, апетит повправився і чується знаменито". Ваш аптикар або постачі лікарств має Трінера лікарства на складі. Майте все під рукою Трінера Антипуртин (до положення горла, уст і миття ран), Трінера Лінимент (на ревматизм, невралгію, люмбаго, звихнуть) і Трінера Лагодитель Кашлю!

ВСІМ УКРАЇНЦЯМ ДО ВІДОМА.

ЩО — ДОЛЯРАМИ ВИПЛАЧУЄ ПОСИЛКИ в Старім краю
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО,

ЩО — НАЙСКОРШЕ І НАЙДЕШЕВШЕ ПЕРЕСИЛАЄ ГРОШІ до краю чеками долярними, драфтами, переказами почтовими і телеграфічна
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО,

ЩО — ШИФКАРТИ на всі Лінії до краю продає,
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО,

ЩО — РІДНЮ З КРАЮ СПРОВАДЖУЄ,
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО,

ЩО — СТАРОКРАСВІ СПРАВИ, як контракти купна і продажі, справи судові, спадкові, маєткові, записи і тестаменти полагоджує точно та по мірних цінах
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО,

ЩО — СПРАВИ НОТАРІЯЛЬНІ, пофіденти, повновласти, продажі домів, вилиня домів і фарм, взагалі всякого роду, виробляємо скорше — нотаріяльно — переводить точно і сумлєнно
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО,

ЩО — ЗА ВСІ СПРАВИ, переведені в одномім УКРАЇНСЬКІМ БЮРІ В ШІКАГО РУЧИМО. Услуга чесна і скора. Поради даром.

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО В ШІКАГО

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE

MICHAEL KLEPA, Notary Public, Prop.

2020 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.

ДЛЯ КОЖДОГО ГАРНИЙ РІЗДВЯНИЙ ПРЕЗЕНТ!

ВСЕГО $6.95. ОРДЕРУЙТЕ ЩЕ НИНІ! ВСЕГО $6.95

Тут є для Вас надзвичайна нагода купити для своєї родини або знакомих гарний, довголітний і пам'ятний презент „Сільвер Сет", котрий складається з 26 кавалерів 6 великих ложок, 6 виделців, 6 малих ложочок, 6 великих ножів, 1 ложка до цукру, 1 ніж до масла. Сей сет є дуже гарненький і гарно тонований на довгі літа, є він уложений в гарній декоративній баксі. Сей сет представляє три рази більше, як ми його продаємо. Як випадок буде тревати всего кілька тижнів. Отже не чекайте але ще нині вирвіть се оголошення і з'ешлайте $1.00 задатку і решта заплатите тоді, як почтар доручить Вам цінні сет, котрий складається з 26 шматків. Тут нема для Вас страти. Наколи Вас невдоволить, гроші вертаємо в тій хвилі. Шлеш свій ордер ще нині. Потребуємо велике число агентів. Адресуйте так:

Continental Sales Co., Dept. 530,
2219 W. Walton St., Chicago, Ill.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Умр. гр. кат. парохія Непор. Зачо в Батнеборо, Pa. пошукує ДЯКОУЧИТЕЛЯ, молодого старшого, спокійного, тверезого. Школа в ямі непорядна, представлень не вимагається, а єсть знати дяківство і провадити порядок в церкві. Платня $75.00 на місяць і доходи церковні. Просьба до обняття сейчас. Парох-свящ. о. Іоан Н. Боюнцьо, P. O. Box 255, Barnesboro, Pa.

Пошукую шваґра АНДРІЯ СЕМКІВ, він замешкав під ч. 704 N. La Salle St., Chicago, Ill., і шваґра ІВАНА СЕМКІВ, він перебував під ч. Box 203 Ostfield, Berlin, Pa. Хто про них знає або вони самі зводять зголоситися до мене: Ануль Лаврик, 606 Melrose Ave., Ambridge, Pa.

МАРІЯ ТАМКУО

АКУШЕРКА

З школи Бельво Госпитал

Говорить по нашому.

429 Berry Street, Brooklyn, N. Y.

Tel. Stagg 6731.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

ПЕРША УКРАЇНСЬКА АҐЕНЦІЯ В АЛЕНТАВН, ПА.

Українці! Коли хочете купити шифкарту, дім, лоту або фарму, прошу удатись до:

HARRY PYPIUK,

611 Ridge Avenue, Allentown, Pa.

Bell Tel. 835-J

HIPPODROME

45-го STREET між 8-го AVENUE

ЛІПШ ЧАСИ найбільша вистава в світі

Великого Українських Артистів

Два рази денно: 2.15 і 8.15

Ціни: 50 цент. до $1.50

УВАГА! Хто хоче довідатися щось цікавого і бути щасливим на цім світі життя, нехай пише по ціхкотристорінковий катальоґ магічний і пояснення. Інтересовані будуть вдоволені. Пишіть сейчас дисзалучаючи 4 центову марку до: European Book Supply Co., 1144 N. Wood St., Dept. 10, Chicago, Ill.

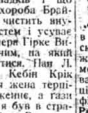

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД ПІРА

в Північній Америці. Маємо в нашім складі піра вдалого пробу, а не вдежане зі складів. Піра скубане цілє і мох; на жадание вишлемо пробки. Товар висилаємо до всіх стейтів в Америці експресом. Пишіть по українськи до фірми на адрес: ALBERT STETZ, 138 Passaic Street, Passaic, N. J.

ВАШПОРТИ, ШИФКАРТИ, СПРАВИ СТАРОКРАЄВІ НАЙСКОРШЕ, НАЙДЕШЕВШЕ ПОВЕДЕ КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІЯЛЬНА.

T. J. HRYCEY CO.,
328 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

БАЗАР

НОВИЙ ЧАСОПИС

для справ промислу, торговлі і просвіти.

Передплата на рік $1.75

Пишіть по оказове число.

„БАЗАР",
34 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.

ЕВРОПЕЙСЬКІ ГАРМОНІЇ.

Нисше половина регулярної ціни.

Найновійші моделі вироблювані найліпшими фабриками в Европі, останньо прийшли і ми можемо продати їх нисше половини регулярної ціни. Гармонії італійского виробу, сталеві тони, гарно бляховані, найвеличезніше маґоголені, нікелеві роги.

А50,—10 ключів, 4 баси, 60 сталевих тонів $7.45.

В60,—12 ключів, 8 басів, 124 сталевих тонів $8.95.

С70,—21 ключів, 12 басів, 144 сталевих тонів $12.95.

Цінитайте, ці гармонії не можуть бути ніде наслідувані за подібну ціну. Зробіте собі одну доказу сьогодня, прилюдіть $1.00 марками, решту заплатите почтареви коли прийде гармонія. Наколи не гарненька. Коли невдоволені, звернемо гроші.

E. ORIOL CO.,
15 Park Row, New York, N. Y.

Мущини хоронїть себе перед всіма застрілними хоробами уживайте завсїди

SANTAL MIDY

SANYKIT

(Sanitary Kit)

Французький охоронч Рурка 55 п. КІТ (4's) $1

У всіх аптиках або San-Y-Kit Co., 92 Beekman St., New York.

КАТАР МІХУРА

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

С. М. КАУФМАН, М. Д.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АНУЖЕР.

Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділї до 4. пополудня.

111 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG

304—2nd AVENUE,

між 17-ою а 18-ою улицею

NEW YORK, N. Y.

Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон 1182 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ ЗА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, висилення нервів, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги.

Порада даром.

Dr. ZINS

110 E. 16 St., NEW YORK

Між 4th Ave. і Irving Place.

Години від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 9. рано до 4. попол.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА

Українські Погребники

Без різниць в кождій стороні Шікаго або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і вишлють свого

2231 W. CHICAGO AVE.

Tel. Seeley 4252 і West 6557